

تعاملات اجتماعی و فضای سبز شهری

زهرا حسینی^۱، سید رسول کشاورز^۲، رضا لک^۳، سجاد سیار سامانی^۴

۱: کارشناس ارشد مدیریت شهری

۲،۳: کارشناس ارشد حقوق

۴: کارشناس ارشد معماری

چکیده

گسترش شهرنشینی و رشد سریع جمعیت شهرها و از سوی دیگر کمبود زمین شهری در مناطق پر رونق شهرها و دسترسی صحیح به خیابان‌های شهرها از عوامل اصلی ساخت و ساز شهرها می‌باشد. از سوی دیگر زندگی در مجتمع‌های مسکونی و نیاز به فضاهای باز به عنوان عرصه‌هایی برای گذران تفریح و تعاملات اجتماعی شهروندان ضروری بود. با توجه به ویژگی اجتماعی بودن انسان‌ها و نیازها، اجتماع انسان‌ها در برقراری تعاملات با یکدیگر، فضاهای باز شهری می‌تواند شرایط را برای روابط اجتماعی شهروندان مهیا نماید. این امر به ویژه برای گروه‌های سنی مختلف بسیار مفید می‌باشد. فضاهای سبز شهری در صورت دارا بودن تجهیزات و امکانات لازم قادر می‌باشند که شهروندان را در درون خود پذیرا باشند. و باعث نزدیکی و تعامل آنها با یکدیگر گردند. در این مقاله با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و کمک گرفتن از مطالعات اسنادی و یا ارائه تعریفی کامل از تعاملات اجتماعی در فضاهای سبز شهری به بررسی و اهمیت این فضاها پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: تعاملات اجتماعی، فضای سبز شهری

۱. مقدمه

کیفیت محیط شهری حاصل ترکیب پیچیده‌ای از عناصر کالبدی شهر، وجود فعالیت‌های شهری و عناصر طبیعی محیط بوده است. یکی از معیارهای ارزیابی کیفیت محیط هر شهر، وجود فضاهای سبز عمومی است، فضاهایی که شهروندان در آن بتوانند، با ایمنی و آسایش خاطر با هم به تعامل و گفتگو بپردازند. اما گاهی ضعف کالبدی پارک‌های شهری، عدم دسترسی آسان، مکان‌یابی نامناسب و همچنین ناهمخوانی کاربری‌های مرتبط سبب عدم حضور گروه‌های مردمی می‌شود. پارک‌های شهری در شکل فضاهای مرده، علاوه بر مکان‌یابی بستر تعاملات اجتماعی و مکانی برای سپری کردن اوقات فراغت شهروندان نبوده، بلکه زمینه‌سازی ناهنجاری‌های اجتماعی در قالب فضاهای جرم‌ساز ظاهر می‌شوند. بنابراین شرایط اساسی برای اینکه یک فضای عمومی فضای شهری تلقی شود این است که در تقابل و تعامل اجتماعی صورت گیرد (رفیعیان و خدایی، ۱۳۸۹، ۴۶). فضاهای سبز در شهرها صرف نظر از بازده اکولوژیک، دارای آثار و تبعات مطلوب بسیاری در زمینه‌های اجتماعی و روانشناختی هستند؛ اما این فضاها در صورت عملکرد ضعیف مدیریت شهری می‌تواند زمینه‌ساز برخی از کارکردهای نامطلوب باشد (صالحی فر و علی زاده، ۱۳۸۷، ۱۹).